

นโยบายการตรวจฯ : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๒.๖ : ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

สถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๕ มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ทุกสังกัด โดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเน้นในการส่งเสริมทักษะอาชีพในสถานศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้, ชุมนุม, ชมรม ส่งเสริมประสบการณ์การผ่านร้านค้า/สหกรณ์ ภายในโรงเรียน โดยนักเรียนจะได้รับเป็นค่าจ้าง, เงินปันผล หรือเก็บรวบรวมไว้เพื่อพานักเรียนที่จะจบการศึกษาไปทัศนศึกษาต่างจังหวัด มีการขับเคลื่อนโดยให้โรงเรียนร่วมกันภาคส่วนต่างๆ เช่น ครอบครัว ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และรวมจัดกระบวนการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินการอย่างจริงจัง มีการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนในระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและการพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มีการจัดหาเงินกองทุน เพิ่มนักเรียนสายอาชีวศึกษา นำเข้าสู่ตลาดแรงงาน จัดให้มีการเชื่อมโยงหลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ และมีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ เพิ่มสมรรถนะ ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีการติดตามหลักสูตรที่ได้รับความนิยม จำนวนผู้ผ่านการฝึกอาชีพสามารถนำความรู้ไปสร้างรายได้และประกอบอาชีพได้จริง โดยในภาพรวมแล้วนั้น พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะอาชีพของผู้เรียนทางด้านอาชีพ มีกิจกรรมงานอาชีพที่สามารถหารายได้ในระหว่างเรียน มีหลักสูตรในการฝึกทักษะในงานอาชีพ สถานศึกษามีการส่งเสริมกิจกรรมงานอาชีพให้กับผู้เรียน มีกิจกรรมงานอาชีพที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการควบคู่ไปกับรายวิชาพื้นฐาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ลดภาระผู้ปกครอง รวมถึงเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

๒) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ตามจุดเน้นที่ ๒.๖

๒.๑) การดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตรอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Upskill

หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๕ มีการดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตรอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Upskill ดังนี้

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดหลักสูตรทวิศึกษา ซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่ โดยจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนและตลาดแรงงาน มีแนวทางการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีทักษะชีวิต สังคม วิชาการและอาชีพ แผนการเรียน พาณิชยกรรม (การบัญชี) และแผนการเรียนอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการปฏิบัติงาน และต่อยอด ไปสู่การมีอาชีพที่ยั่งยืน และมีรายได้ระหว่างเรียน มีการจัดทำหลักสูตรให้มีการพัฒนาสมรรถนะ อาชีพให้กับนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และกลุ่มกิจกรรมชุมนุมต่างๆ และจัดให้มีการ เชื่อมโยงหลักสูตรพาณิชยกรรมที่เรียกว่าการศึกษาแบบทวิภาคร่วมกับวิทยาลัยการในพื้นที่ โดยเมื่อผู้เรียนจบ การศึกษาจะได้รับใบประกาศนียบัตรของหน่วยงานอาชีวศึกษาด้วย และมีการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้าน อาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินการยกระดับ ศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตรอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Upskill ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมการส่งเสริมทักษะอาชีพและการประกอบธุรกิจทั้งในสถานศึกษาและรูปแบบ Online เพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน เช่น การทำแยมลูกหม่อนใหม่ การแปรรูปปลาตุก การเปิดร้านกาแฟ การ เปิดร้านค้าและสหกรณ์ของสถานศึกษา

๒. ดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเป็น ผู้ประกอบการ โดยจัดกิจกรรมศึกษาดูงานการต่อยอดผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมสร้างองค์ความรู้ด้านการเป็น ผู้ประกอบการต่างๆ เช่น การสร้างแบรนด์ในยุคดิจิทัล การเขียนแผนธุรกิจ เป็นต้น

๓. การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น เพื่อยกระดับความรู้ ความสามารถ ให้กับผู้เรียนที่สนใจ

๔. การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดย มีการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน และจัดหาสื่อการเรียนการสอน ในการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) แนวใหม่

๕. การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนอาชีพ ให้กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖. การจัดการเรียนการสอนโครงการอาชีวะสร้างช่างฝีมือ ตามแนวทางโรงเรียนพระดาบส โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรับการสอบวัดมาตรฐานฝีมือแรงงาน

๗. ดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

๘. ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาให้พร้อมต่อการเป็น แหล่งเรียนรู้ด้านธุรกิจ และเป็นสถานที่บ่มเพาะผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการใหม่

๙. จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในระดับ ปวช. ปวส. ในหลักสูตรปกติ และหลักสูตรทวิ ภาคร่วม ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชาติ เช่น สาขาวิชาเทคโนโลยีระบบขนส่งทางราง สาขาวิชายานยนต์ไฟฟ้า

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีการดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยง หลักสูตรอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Upskill โดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดลำปาง ร่วมกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน เขต ๑๐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียนจบแล้ว มีงานทำ โดยให้นักศึกษาจาก สกร.อำเภอเมืองลำปาง เข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียน ในหลักสูตรช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศในบ้านและการพาณิชย์ขนาดเล็ก ระยะเวลา ๓ เดือน จำนวน ๓ ราย และนักศึกษาจาก สกร. แจ้ห่ม เข้าร่วมโครงการอาชีพสร้างช่างฝีมือ (ใช้แนวทางโรงเรียนพระดาบส) วิทยาลัย การอาชีพแจ้ห่ม ระยะเวลา ๑ ปี จำนวน ๒ ราย

๒.๒) การอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

สถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๕ มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) ดังนี้

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน โดยการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรงานอาชีพท้องถิ่นเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการปฏิบัติงาน และมีรายได้ระหว่างเรียน ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน สามารถสร้างอาชีพให้กับผู้เรียนและครอบครัวได้ เช่น แผนการเรียนคหกรรม แผนการเรียนอุตสาหกรรม แผนการเรียนเกษตร นอกจากนี้แล้ว สถานศึกษาบางแห่งมีการก่อตั้งวิสาหกิจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้น เช่น โรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น ให้กับคนทุกช่วงวัย ทุกมิติ อาทิ นักเรียน ผู้ว่างงาน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กับช่างชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ(Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) ซึ่งจะเป็นการสร้างอาชีพใหม่ หรือเพิ่มทักษะสู่การมีรายได้เสริมให้กับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน นอกจากนี้ สถานศึกษายังมีการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง เช่น การจัดทำโครงการเครื่องอบกระเทียมดำ V๓ ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยอาชีวศึกษาสู่การใช้ประโยชน์เพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการนำผลิตภัณฑ์ในชุมชน/ท้องถิ่นมาผลิตเป็นสินค้าเพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นการสร้างทักษะใหม่ให้กับนักเรียน นักศึกษา ให้มีรายได้สร้างอาชีพต่อไปได้ ในส่วนการให้บริการชุมชน สถานศึกษามีการดำเนินโครงการ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

๓) ปัญหาอุปสรรค

๑. บุคลากรที่มีความรู้ ทักษะทางวิชาชีพมีไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน และบางครั้งไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน

๒. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนได้เต็มรูปแบบ สถานศึกษาบางแห่งไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

๓. วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่ทันสมัย อุปกรณ์บางชิ้นชำรุดไม่สามารถใช้งานได้จริง เช่น เซนเซอร์วัดอุณหภูมิความชื้น

๔. ระยะเวลาในการจัดการศึกษา เช่น ชุมชนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ส่งผลให้บางคนไม่สามารถเข้าร่วมฝึกอบรมได้เต็มเวลา, การจัดการท่องเที่ยว สามารถจัดได้เป็นช่วงฤดูกาล ไม่สามารถจัดได้ทั้งปี นอกจากนี้การใช้วัสดุดิบในการแปรรูปหรือทำกิจกรรมสามารถดำเนินการได้บางฤดูกาล

๕. บางพื้นที่ เช่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถานประกอบการที่รองรับการฝึกอาชีพของนักศึกษา ค่อนข้างน้อย นักศึกษาบางส่วนจึงต้องออกฝึกอาชีพในพื้นที่ต่างจังหวัดซึ่งส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

๖. ผู้เรียนบางคนขาดความสนใจในการดำเนินกิจกรรมฯ และขาดความคิดสร้างสรรค์ในการ นำผลิตภัณฑ์ไปต่อยอดเชิงพาณิชย์

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

๑. ควรมีการสร้างเครือข่ายภายนอกเพื่อค้นหาวิทยากรที่มีองค์ความรู้ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงมาให้ความรู้ความเข้าใจกับบุคลากร นักเรียน และกลุ่มเป้าหมาย

๒. ควรจัดสรรอุปกรณ์สำรอง หรือหาอุปกรณ์ที่คุณภาพสูง ให้กับสถานศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

๓. ควรมีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในพื้นที่ของสถานศึกษาตั้งอยู่และนอกพื้นที่ให้มากขึ้น และใช้กระบวนการส่งนักเรียนเข้าโรงงาน เพื่อฝึกงานและฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการชั้นนำของประเทศที่มีเครื่องมือที่ทันสมัย เกิดการเรียนรู้จากการทำงานจริงในโรงงาน โดยให้ครูในโรงงานทำหน้าที่ให้ความรู้กับนักเรียน ส่วนชุมชนให้บุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษาจัดอบรมตามศักยภาพที่ทำได้

๔. ควรมีการบูรณาการในรายวิชาอื่นๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๕. ควรส่งเสริมให้ใช้การบริหารจัดการ โดย ๔M's ในการขับเคลื่อนองค์กร ให้สามารถขับเคลื่อนในงบประมาณที่จำกัด

๖. ควรมีการปรับปรุงระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณการจัดอาชีพ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรกิจกรรม

๗. ควรมีการดำเนินการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อ

๘. ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน และเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินกิจกรรมฯ

๕) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง มีรูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

a. วิทยาลัยเทคนิค กฟผ.แม่เมาะ นำเมล็ดกาแฟจากแม่सान บ้านดง อ.แม่เมาะ ซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรนำมาเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟสกัดเย็นจำหน่ายภายใต้โครงการหารายได้ระหว่างเรียน

บ. วิทยาลัยเทคนิคลำปาง มีการดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และปรัชญาของวิทยาลัย “ความรู้ดี มีทักษะ ปลูกฝังคุณธรรม” จนส่งผลให้วิทยาลัยเทคนิคลำปางได้รับรางวัลด้านสิ่งประดิษฐ์ระดับเหรียญทอง ระดับนานาชาติ จำนวน ๒ ผลงาน ดังนี้

๒.๑ เครื่องผสมเกสรดาวเรือง ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง โครงการ Thailand New Gen Inventors Award ๒๐๒๓ กลุ่มเกษตร เวทีนานาชาติ โดย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

๒.๒ เครื่องอบกระเทียมดำประหยัดพลังงานเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง โครงการ Thailand New Gen Inventors Award ๒๐๒๓ กลุ่มอาหาร ในเวทีนานาชาติ โดย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

นอกจากนี้แล้ว วิทยาลัยเทคนิคลำปาง ได้ดำเนินการอบรมการเขียนแผนธุรกิจ และส่งประกวดผลงานการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา แผนกสาขาวิชาการบัญชี ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ โครงการอาชีวะสร้างสรรค์ แปรฝันสู่ธุรกิจ ๒๕๖๖ “RRR AWARD ๒๐๒๓” ระดับชาติ ณ วิทยาลัย เทคนิคระยอง วันที่ ๓ - ๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

